

กระทู้ถามที่ ๐๓๗ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง เงินค่าตอบแทนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เป็นผู้ที่มิมีบทบาทและหน้าที่ช่วยเหลือตำรวจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย เป็นเวรยามรักษาความสงบในหมู่บ้าน บริการประชาชน รวมทั้งเป็นผู้สื่อข่าวให้เจ้าหน้าที่ โดยอาสาสมัครเหล่านี้บางคนได้รับการบรรจุแต่งตั้งและมีเงินเดือนประจำ แต่ก็มีอาสาสมัครอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน ซึ่งนับแต่เริ่มโครงการนี้มานั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ยังไม่เคยได้รับค่าตอบแทนแต่อย่างใด ดังนั้น เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ผู้ที่เป็นอาสาสมัครดังกล่าว จึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะให้ค่าตอบแทนเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ทั่วประเทศ จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายที่จะช่วยเหลืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลจะพิจารณาให้ค่าตอบแทนรายเดือน เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เพื่อเป็นค่ายังชีพและบำรุงขวัญกำลังใจได้หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดลพบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๓๗ ร.

ของ นายนิคม วรรณปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง เงินค่าตอบแทนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

ข้าพเจ้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง เงินค่าตอบแทนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้

อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งกำหนดให้จัดตั้ง อปพร. ขึ้นทุกอำเภอและทุกเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือราชการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหลัก ปัจจุบันได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ และใช้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ แทน และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้ทุกจังหวัดจัดให้มีการฝึกอบรมประชาชนสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร อปพร. ระยะเวลา ๕ วัน และให้ขึ้นตรงต่อผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาล อบต. เมืองพัทยา และผู้อำนวยการเขตในกรุงเทพมหานคร

รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้มีนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการเตรียมพร้อมรับมือสาธารณภัยในจำนวนที่เพียงพอ โดยให้แต่ละพื้นที่มีเป้าหมายในการเพิ่มศักยภาพเครือข่าย อปพร. ให้มีจำนวนร้อยละ ๒ ของประชากรในแต่ละพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก อปพร. ทั่วประเทศ จำนวน ๑,๐๕๖,๔๔๔ คน

ลักษณะการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นกลุ่มพลังประชาชนที่เต็มใจเสียสละเวลาและกำลังกาย อาสาเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนภาคราชการ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยมิได้หวังผลประโยชน์ตอบแทนแต่อย่างใด ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จึงไม่มีค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือเบี้ยยังชีพเป็นรายได้ประจำเพราะถือว่าเป็นอาสาสมัคร

คำตอบข้อที่ ๑

เพื่อตอบแทนการมีจิตอาสาสมัครของประชาชนกลุ่มนี้ รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดแนวทางให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ได้รับเงินสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อมีการสั่งใช้ให้ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

๑. กรณีที่ยังไม่เกิดสาธารณภัย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีคำสั่งใช้ อปพร. ไปปฏิบัติงานด้านการป้องกันสาธารณภัยและหน้าที่อื่นที่เป็นหน้าที่ของท้องถิ่นเป็นระยะเวลาเกิน ๑๒ ชั่วโมง สามารถเบิกจ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักให้แก่ อปพร. ได้ ตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเทียบตำแหน่งสมาชิก อปพร. ในอัตราของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับ ๑ กล่าวคือ หาก อปพร. ไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่กำหนด อปพร. จะได้รับเบี้ยเลี้ยงประเภท ก. วันละ ๑๘๐ บาท (ในกรณีเดินทางไปปฏิบัติงานที่อำเภอเมืองหรือต่างจังหวัด) หรือประเภท ข. วันละ ๑๐๘ บาท (ในกรณีที่เดินทางไปปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอหรืออำเภอใกล้เคียง) แล้วแต่พื้นที่ปฏิบัติงาน ส่วนค่าพาหนะ เบิกได้ตามที่จ่ายจริงตามระเบียบ

อย่างไรก็ตาม การเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่ อปพร. อาจมีปัญหาเนื่องจากฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งอาจไม่คึก แต่ก็สามารถบรรเทาได้ หากมีการวางแผนการสั่งใช้ให้ อปพร. ปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม ตามกำลังงบประมาณที่มีอยู่

๒. กรณีเกิดเหตุการณ์สาธารณภัย และผู้ว่าราชการจังหวัดได้ประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งใช้ อปพร. ไปช่วยผู้ประสบภัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่ สมาชิก อปพร. ในอัตราวันละ ๑๒๐ บาท และเพิ่มอีก ๑ เท่า (๒๔๐ บาท) และค่าอาหารประกอบเลี้ยงเหมาะสมให้แก่ อปพร. คนละ ๑๐๐ บาท/มื้อ (วิทยุสื่อสารกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ ว ๕๑๐ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐) หรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกิดเหตุภัยพิบัติสามารถมีคำสั่งใช้และเบิกจ่ายเงินให้สมาชิก อปพร. ที่มาช่วยเหลือการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่ง อปพร. ที่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่จะได้รับค่าตอบแทนในอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของจังหวัดตามอัตราที่กำหนดไว้ในประกาศของกระทรวงแรงงาน

นอกจากนี้ อปพร. ที่ปฏิบัติหน้าที่ยังมีสิทธิ สวัสดิการเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ได้รับเงินสงเคราะห์เมื่อบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งสิทธิประโยชน์การรักษาพยาบาล และเงินค่าจัดการศพ ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

๒. การลดหย่อนอัตราค่าโดยสารรถไฟ ในอัตราร้อยละ ๒๐ ทุกกระยะทางเฉพาะการเดินทางในรถนั่งชั้น ๓ ชั้นธรรมดา ในช่วง ๔ เดือน ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายนของทุกปี

๓. การจัดหาเครื่องแบบให้กับ อปพร. โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้จ่ายเงินเพื่อจัดซื้อเครื่องแบบชุดฝึก เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม

๔. การยกย่องเชิดชูเกียรติโดยการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่ได้เสียสละทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ และการจัดให้มีรางวัลให้แก่ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและสมาชิก อปพร. ดีเด่นแต่ละจังหวัด ซึ่งได้มีการมอบรางวัลในวันสถาปนา อปพร. (๒๒ มีนาคม ของทุกปี) โดยในปัจจุบัน (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๕๑) มีสมาชิก อปพร. ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นเหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ (ร.ง.ภ.) รวมทั้งสิ้น ๕๐ คน

๕. การจัดตั้งมูลนิธิอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนกลาง/กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้จัดตั้งมูลนิธิอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขึ้นมาสนับสนุนค่าใช้จ่ายและสงเคราะห์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอีกทางหนึ่ง

คำตอบข้อที่ ๒

ปัจจุบันมีสมาชิก อปพร. อยู่ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๕๖,๔๔๔ คน ดังนั้นหากรัฐบาลจะพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท ให้แก่สมาชิก อปพร. ทั้งหมดจะต้องใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๐๕๖,๔๔๔,๐๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นงบประมาณที่สูง แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาการตอบแทนเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่สมาชิก อปพร. ที่รัฐบาลมอบให้ตามที่กล่าวแล้ว ดังคำตอบข้อที่ ๑ ก็จะสามารถทำให้สมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ที่ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือทางราชการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พึงพอใจได้ในระดับหนึ่ง

สำหรับแนวทางการพัฒนาสิทธิ สวัสดิการในระยะต่อไป รัฐบาลจะขยายผลในเรื่องของการจัดตั้งมูลนิธิ กองทุนสวัสดิการให้มีมากขึ้นในแต่ละจังหวัดและการขอลดหย่อน ค่าโดยสารรถไฟให้ได้ตลอดปี รวมทั้งการขอลดหย่อนค่าใช้จ่ายในการเดินทางอื่น ๆ ด้วย